

## ОБРАЗОВАНИЕ В ОБЛАСТ ВЕЛИКО ТЪРНОВО ПРЕЗ 2018/2019 УЧЕБНА ГОДИНА

Основните резултати от провежданите от Националния статистически институт (НСИ) ежегодни изчерпателни изследвания, характеризиращи дейността на образователните институции, за област Велико Търново са следните:

- През учебната 2018/2019 година в детските градини са записани 6 547 деца, като е регистрирано намаление от 1.4% в сравнение с предходната учебна година.
- Завършилите средно образование през 2018 г. в общообразователни училища са 815 и в професионални гимназии – 834 ученици.
- Завършилите висше образование през 2018 година в трите образователно-квалификационни степени („бакалавър”, „магистър” и „доктор”) са 6 645 души.

### Предучилищно образование

Към 01.12.2018 г. в област Велико Търново функционират 74 самостоятелни детски градини с директор, като 41 от тях се намират в градовете и 33 - в селата. В сравнение с предходната учебна година броят им не се променя. Най-много детски градини има в общините Велико Търново - 22 и Горна Оряховица - 12.

Местата в детските градини намаляват от 9 178 за учебната 2013/2014 година, до 8 879 за 2018/2019 година.

Броят на децата, настанени в детските градини в областта за учебната 2018/2019 година е 6 547, което е със 885 деца, или със 11.9% по-малко от броя им през учебната 2013/2014 година и с 1.4% по-малко в сравнение с предходната учебна година. Обхватът на децата в детските градини, изчислен чрез груповия нетен коефициент на записване<sup>1</sup> за областта е 76.6% (с 1.2 процентен пункт по-висок от този за предходната година и с 1.8 процентни пункта по-нисък от средния за страната).

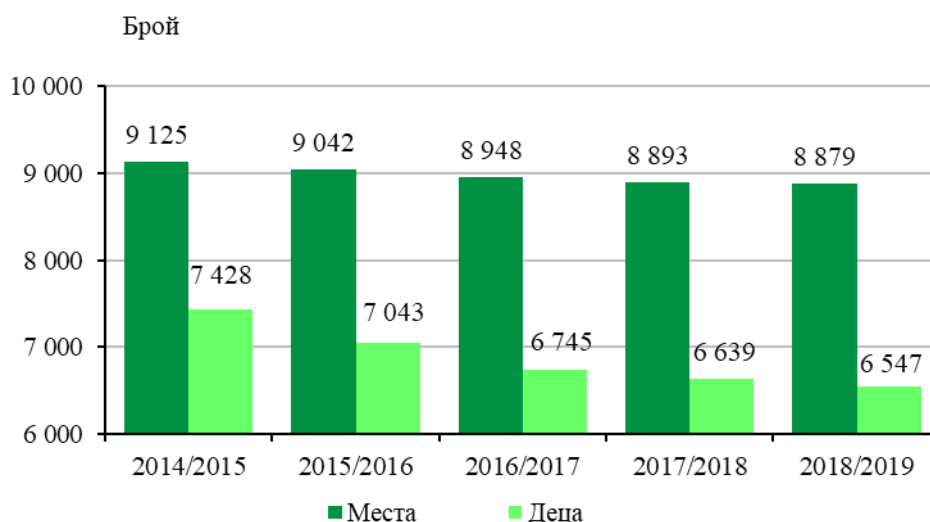
Средният брой деца в една детска градина за областта е 88, като за градовете е значително по-голям (126), отколкото за селата (42). Една група се формира средно от 24 деца, съответно – 26 в градовете и 18 в селата.

Педагогическият персонал, зает в детските градини, е 601, като детските учители са 557, или 92.7% от педагогическия персонал.

<sup>1</sup> Груповият нетен коефициент на записване на децата в детските градини се изчислява в проценти като отношение на броя на децата в детските градини във възрастовата група 3 - 6 години към броя на населението в същата възраст.



**Фиг. 1. Места и деца в детските градини в област Велико Търново**



### Общо образование

Към 01.10.2019 г. учебни занятия се водят в 67 общообразователни и специални училища. В сравнение с предходната учебна година общообразователните и специални училища в област Велико Търново са с 2 по-малко.

През учебната 2018/2019 година броят на учениците във всички видове общообразователни училища е 16 775.

През учебната 2017/2018 година – 598 ученици са напуснали общообразователните училища, от които 475 в основното образование. От тях най-голям е относителният дял на заминалите в чужбина 49.3%, следван от дела на напусналите по семейни причини- 41.5% и на напусналите поради нежелание да учат – 6.5%.

Относителният дял на децата в общообразователните училища, изучаващи чужди езици в началните класове (I - IV), е 85.6%, като от тях най-голям е делът на изучаващите английски език - 92.3%.

Преподавателският персонал (вкл. директорите и заместник-директорите с преподавателска заетост) в общообразователните училища през учебната 2018/2019 година са 1 700, или с 1.3% по-малко в сравнение с предходната учебна година. В учителската професия преобладават жените - 84.3% от общия брой на учителите.

## Професионално образование и обучение

Професионалното образование и обучение в област Велико Търново през учебната 2018/2019 година се осъществява в 15 професионални гимназии, 1 спортно училище и 2 професионални колежа с прием след средно образование. Общият брой на учащите в професионалното образование и обучение през тази учебна година е 5 005 и в сравнение с предходната година намалява с 523 (9.5%).

В програмите за придобиване на трета степен професионална квалификация учащите са 4 059, в програмите за придобиване на втора степен професионална квалификация – 810, в програмите за придобиване на първа степен професионална квалификация – 42 и в професионални колежи след средно образование за придобиване на четвърта степен професионална квалификация учащите са 94.

През учебната 2017/2018 година 339 ученици са напуснали професионалното образование.

През 2018 г. средно образование в училищата по изкуствата, спортните училища и професионалните гимназии с диплома са завършили 834 души. Степен на професионална квалификация по съответните програми са придобили 956 учащи:

- 9 ученици са получили първа степен професионална квалификация в професионалните паралелки.
- Втора и трета степен професионална квалификация през 2017 г. са придобили съответно 119 и 643 ученици.
- 185 ученици са придобили четвърта степен професионална квалификация в професионалните колежи с прием след завършено средно образование.

През настоящата учебна година преподавателите в професионалните училища в областта (вкл. директорите и помощник-директорите с преподавателска заетост) са общо 412, като от тях 89.9% работят в професионалните гимназии за придобиване на трета степен професионална квалификация.

## Висше образование

В област Велико Търново функционират три висши училища. Общият брой на студентите в тях през учебната 2018/2019 година, включващ записаните в трите образователно-квалификационни степени („бакалавър”, „магистър” и „доктор”), възлиза на 17 018.

През учебната 2018/2019 година за придобиване на образователно-квалификационни степени „бакалавър” и „магистър” в университетите се обучават 16 499 студенти.

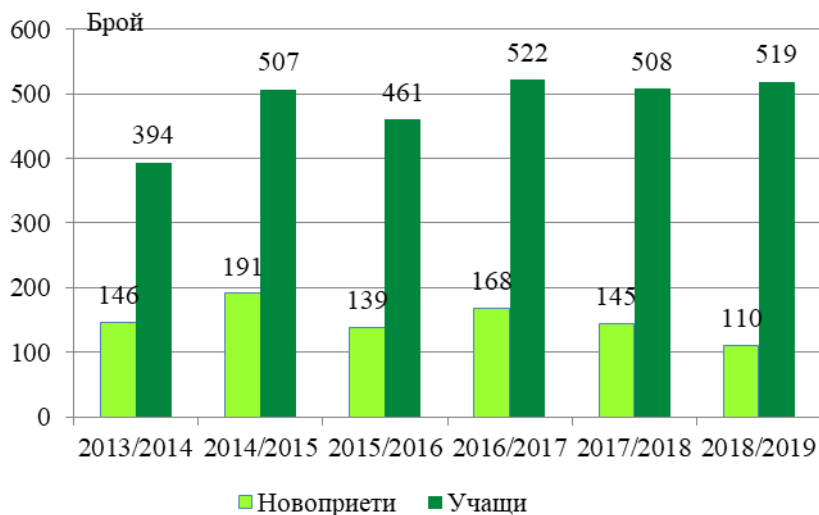
Преподавателите във висшите училища в областта през 2018/2019 учебна година са 1 087, като на основна работа са 82.3% от тях.

Докторантите в областта към 31.12.2018 г. са 519 и се увеличават с 2.2% спрямо 2017 година. Новоприетите докторанти през 2018 г. са 110, от които 8 са чужди граждани. Диплома за придобита образователна и научна степен „доктор“ в областта през 2018 г. са получили 85 души.



ТЕРИТОРИАЛНО СТАТИСТИЧЕСКО БЮРО - СЕВЕР  
Отдел „Статистически изследвания - Велико Търново“

**Фиг. 2. Докторанти в област Велико Търново - новоприети и учащи**



### Методологични бележки

Статистиката на образованието е изградена на базата на Регламент № 452 от 2008 г. на Европейския парламент и на Съвета относно изготвянето и развитието на статистиката на образованието и ученето през целия живот, действащата нормативна уредба на България в областта на образованието, Международната стандартна класификация на образованието (МСКО) - ревизия 2011 г. (ISCED 2011), и съпътстващите я методически ръководства.

МСКО е създадена да служи като рамка за класифициране на образователни дейности в определени програми и свързаните с тях квалификации в международно признати категории. Основните понятия и определения на ISCED са планирани да бъдат международно валидни и съпоставими в пълния обхват на образователните системи. Класификацията се основава върху три компонента: международно одобрени понятия и определения, класификационни системи и картографиране на образователни програми и свързаните с тях квалификации в страните по света. МСКО 2011 беше приета на 36-ата сесия на Генералната конференция на ЮНЕСКО, като за начало на задължителното оповестяване на статистически данни по ревизираната класификация е определена настоящата година.

Националният статистически институт провежда ежегодни изчерпателни изследвания, характеризиращи дейността на образователните институции.

Образователни институции са тези, които директно провеждат обучение по образователни програми с учаци в организирани класове (групи) на място или чрез дистанционна форма на обучение. Провежданите в тях програми водят до придобиване на степен на образование и/или степен на професионална квалификация.

Неформалното образование и самостоятелното обучение не попадат в обхвата на образователната система според използваните дефиниции на МСКО 2011.

Чрез своите изследвания НСИ се стреми да установи броя на учащите в системата на образованието към определена дата на наблюдение. На тази основа се изчислява международно възприетият показател „степен на участие на населението в образователната система“ като относителен дял на записаните ученици от определена възрастова група към броя на постоянното население на страната от същата възрастова група.

Представените текущи данни за училищното образование са несъпоставими с тези от предходни години поради съществени изменения в структурата на образователната система, произтичащи от Закона за предучилищното и училищното образование.

Повече информация и данни за статистиката на образованието могат да бъдат намерени на сайта на НСИ (<http://www.nsi.bg>), раздел „Образование и учене през целия живот“, както и в информационна система „Инфостат“ ([https://infostat.nsi.bg/infostat/pages/module.jsf?x\\_2=42](https://infostat.nsi.bg/infostat/pages/module.jsf?x_2=42)).